

ལེན་ཞེ་བདུན་པ། སྒྱིགས་བུའི་ནད་གསོ་བ།

ГЛАВА 47 ЛЕЧЕНИЕ НЕЗДОРОВОЙ ИКОТЫ

དེ་ནས་ཡང་བླ་མོ་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་གྱིས་འདི་སྐད་ཅེས་གསུངས་སོ། །ཀྱེ་བླ་མོ་ཆེན་པོ་ཉན་ཅིག།

Затем снова мудрец-риши Ригпей Еше (*rig pa'i ye shes*) молвил: «О, великий мудрец-риши, слушай же!

སྒྱིགས་བུའི་ནད་ལ་རྒྱ་རྒྱུ་དབྱེ་བ་དང་། །རྟགས་དང་བཅོས་ཐབས་རྣམ་པ་བཞི་ཡིས་བསྟན།

Нездоровая икота (*skyigs bu'i nad*) объясняется в четырёх темах: причины и условия, классификация, симптомы и методы лечения.

རྒྱ་རྒྱུ་ནས་སྒྲོད་གདོན་གྱིས་རྒྱང་འབྲུགས་པས། །བྱེད་རྒྱུའི་བྱ་ག་འགགས་ཏེ་སྒྱིགས་བུ་འབྱུང་།

1 Причины и условия. Пища, образ жизни и вредоносные влияния нарушают [движение] лунг, от чего закрываются проходы восходящего лунг и возникает икота.

དབྱེ་བ་ནས་བྱུང་ཕྱན་ཆོགས་བྱུང་འབྱུང་དང་། །ཆེན་པོ་ཟབ་མོ་ཞེས་བྱ་རྣམ་པར་བཤད།

2 Классификация. Описывают пять её разновидностей: возникающая от еды, незначительная, приступообразная, сильная и глубокая.

དེ་ཉམས་ཟས་བྱང་རིངས་སྟབས་ཟོས་རྗེས་འབྱང་། །ཕྱན་ཆོགས་ཟས་ཟོས་རྗེས་འབྱང་མོད་ལ་ཆད། །བྱང་འབྱང་ཆོགས་རིང་ཁྱེ་
དུས་གཉིས་བསྟུང་འབྱང་། ། ཆེན་པོ་ཤུགས་དྲག་མིག་ཏར་ཆོག་མི་ཐོན། །ཟབ་མོ་སྟེ་བའི་འོག་ནས་བསྟུང་འབྱང་གསང། །ཉམ་
ཚུང་བྱངས་ཟད་སྟོ་རྩོལ་ནས་བ་ལ། །སྒྲིགས་བྱ་ཆེན་པོ་ཤུགས་དྲག་བྱང་བ་སྤང་། །

3 Их симптомы. Возникающая от еды — возникает после поспешного приёма пищи. Незначительная — хотя и возникает после еды, но быстро проходит. Приступообразная — с долгими паузами, возникает двойными сериями во время переваривания пищи. Сильная — настолько мощная, что выкатываются глаза, слова не выходят. Глубокая [икота] — идёт из-под пупка беззвучными сериями. При сильной и мощной икоте у слабых, истощённых, тех, у кого повреждены лёгкие и у стариков — нужно отказываться [от больного].

བཅོས་ཐབས་དང་པོ་འབྱུ་མར་བསྐྱ་མཉེ་བ། །ཆོབས་ཆེ་བ་ལ་སྒྲིགས་བྱས་འཇམ་པོས་སྤྱང་། །དབྱགས་མི་བདེར་བཤད་དུ་བ་
རྟུབ་པར་བ། །ཁུ་ཞོ་ཅན་དན་སྤང་ཅི་སྤྱར་བའམ། །སྤང་ཅི་ནས་ཟན་བྱན་སྤྱར་སྒྲ་སྒྲན་བཏང་། །བ་པོ་བྱི་བྱན་བརྩོས་པའི་སྟེང་
དུ་ཉལ། །བྱང་རྗེས་མར་བྱུགས་ལག་པའི་སྟེང་རྩ་མནན། །གཅིག་བགྱང་དབྱགས་བྱབ་བཟམས་པས་རྒྱང་བྱིམས་སེལ། །མ་ཆོར་
འཇིགས་སྒྲག་དངངས་པའི་ཆོ་ག་བ། །ཆད་དཀའ་སྟེ་གཙུག་མཆོགས་སྟོ་སྟེ་སྟོང་དང་། །ཆོགས་པ་བརྒྱད་པ་ནང་ལོང་འཕར་རྩ་
བསྐྱེག་ཁྱེས་གསུངས་སོ། །

4 Методы лечения. Сначала нужно сделать массаж кунье растительным маслом. В серьёзном случае — вызвать рвоту и вычищать мягкими слабительными; давать вдыхать дым как описано в главе «Лечение нарушения дыхания». Закапывают назальные лекарства из смеси грудного молока, *tsan dan* и мёда или из мёда и воробьиного помёта. Следует положить [больного] на прокалённую гречневую крупу с мышинным помётом, а когда остынет, втирать масло и прижечь канал сердца на руке. Задержка дыхания на счёт поможет лунг найти дорогу. А также есть способ неожиданно напугать [больного]. Если [икоту] трудно остановить, нужно прижечь точки *spyi gtsug*, *mtshogs sgo*, *ske stong*, восьмой позвонок и *nang long 'phar rtsa*.

བདུད་རྩི་སྟེང་པོ་ཡན་ལག་བརྒྱད་པ་གསང་བ་མན་ངག་གི་རྒྱུད་ལས་སྒྲིགས་བྱའི་ནད་གསོ་བའི་ལེའུ་སྟེ་བཞི་བརྒྱ་རྩ་བདུན་
པའོ། །

Это сорок седьмая глава «Лечение нездоровой икоты» из «Сущности амриты — восьмичленной тантры тайных наставлений».

перевод с тибетского на русский: Анастасия Теплякова